

Luk

Chapter 17

Javanese Interlinear

Reference: Javanese Bible (SABDA)

1 Εἶπεν δὲ πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, Ἄνένδεκτόν
Ngandika ugi dhateng para murid Panjenenganipun, Mboten-saged-dipun-singkiri
[G3004](#) [G1161](#) [G4314](#) [G3588](#) [G3101](#) [G0846](#) [G0418](#)
ἐστὶν τοῦ τὰ σκάνδαλα μὴ ἔλθεῖν, πλὴν οὐαὶ δι' οὓς ἔρχεται!
punika bilih ing pepalang mboten rawuh, nanging bilai lantaran ingkang rawuh!
[G1510](#) [G3588](#) [G3588](#) [G4625](#) [G3361](#) [G2064](#) [G4133](#) [G3759](#) [G1223](#) [G3739](#) [G2064](#)

Gusti Yesus ngandika marang para sakabate: "Ora kena ora mesthi bakal ana panasaran, nanging bilai kang nganakake.

2 λυσιτελεῖ αὐτῷ εἰ λίθος μυλικὸς περίκειται
langkung-sae dhateng-piyambakipun menawi sela panggilingan dipun-gantungaken
[G3081](#) [G0846](#) [G1487](#) [G3037](#) [G3457](#) [G4029](#)
περὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ, καὶ ἔρριπται εἰς τὴν θάλασσαν,
wonten-ing ing gulung piyambakipun, lan dipun-bucal dhateng ing seganten,
[G4012](#) [G3588](#) [G5137](#) [G0846](#) [G2532](#) [G4496](#) [G1519](#) [G3588](#) [G2281](#)
ἢ ἵνα σκανδαλίση τῶν μικρῶν τούτων ἕνα.
tinimbang supados nyasaraken saking-para alit punika satunggal.
[G2228](#) [G2443](#) [G4624](#) [G3588](#) [G3398](#) [G3778](#) [G1520](#)

Luwih becik manawa wong iku dikalungana ing watu panggilingan lan banjur dicemplungake ing sagara, katimbang nasarake salah sijine wong kang ringkih iki.

3 προσέχετε ἑαυτοῖς: ἐὰν ἁμάρτη ὁ ἀδελφός σου,
ngatos-atosna panjenengan-piyambak: menawi dosa ingkang sadhèrèk panjenengan,
[G4337](#) [G1438](#) [G1437](#) [G0264](#) [G3588](#) [G0080](#) [G4771](#)
ἐπιτίμησον αὐτῷ; καὶ ἐὰν μετανοήσῃ, ἄφες αὐτῷ.
dukèkna piyambakipun; lan menawi mratobat, ngaruntena piyambakipun.
[G2008](#) [G0846](#) [G2532](#) [G1437](#) [G3340](#) [G0863](#) [G0846](#)

Reksanen awakmu dhewe! Manawa sadulurmu duwe kaluputan welehna; manawa kaduwung apuranen.

4 καὶ ἐὰν ἐπτάκις τῆς ἡμέρας ἁμαρτήσῃ εἰς σέ, καὶ
lan menawi kaping-pitu ing dinten dosa dhateng panjenengan, lan
[G2532](#) [G1437](#) [G2034](#) [G3588](#) [G2250](#) [G0264](#) [G1519](#) [G4771](#) [G2532](#)
ἐπτάκις ἐπιστρέψῃ πρὸς σέ, λέγων Μετανοῶ, ἀφήσεις
kaping-pitu wangsul dhateng panjenengan, matur Kula-mratobat, ngaruntena
[G2034](#) [G1994](#) [G4314](#) [G4771](#) [G3004](#) [G3340](#) [G0863](#)
αὐτῷ.
piyambakipun.
[G0846](#)

Saupama anggone kaluputan marang kowe ngantia kaping pitu sadina lan kaping pitu uga anggone marani kowe sarta pratela: Aku kaduwung, iya kudu kokapura."

5 Καὶ εἶπαν οἱ ἀπόστολοι τῷ Κυρίῳ, Πρόσθετε ἡμῖν πίστιν!
Lan matur para rasul dhateng Gusti, Tambahna kula-sedaya kapitadosan!
[G2532](#) [G3004](#) [G3588](#) [G0652](#) [G3588](#) [G2962](#) [G4369](#) [G1473](#) [G4102](#)

Para rasul nuli munjuk marang Gusti: “Kawula mugi sami kaparingana kapitadosan!”

- 6 εἶπεν δὲ ὁ Κύριος, εἰ ἔχετε πίστιν, ὡς κόκκον
ngandika ugi ingkang Gusti, Menawi gadhah kapitadosan, kados wiji
[G3004](#) [G1161](#) [G3588](#) [G2962](#) [G1487](#) [G2192](#) [G4102](#) [G5613](#) [G2848](#)
- σινάπεως, ἐλέγετε ἄν τῇ συκαμίνῳ ταύτη, Ἐκριζώθητι, καὶ
sesawi, panjenengan-badhe-matur saged dhateng wit-ara punika, Katedhola, lan
[G4615](#) [G3004](#) [G0302](#) [G3588](#) [G4807](#) [G3778](#) [G1610](#) [G2532](#)
- φυτεύθητι ἐν τῇ θαλάσῃ, καὶ ὑπήκουσεν ἄν ὑμῖν.
dipun-tanem wonten-ing ing seganten, lan manut saged dhateng-panjenengan.
[G5452](#) [G1722](#) [G3588](#) [G2281](#) [G2532](#) [G5219](#) [G0302](#) [G4771](#)

Paring wangsulane Gusti: “Manawa kowe duwe pangandel kang gedhene sawiji sawi bae, yen kowe calathu marang wit anjir alas iki: Rungkada, tumancepa ing sagara; mesthi bakal ngestokake marang pakonmu.”

- 7 Τίς δὲ ἐξ ὑμῶν δοῦλον ἔχων, ἀροτριῶντα ἦ
Sinten ugi saking panjenengan abdi ingkang-gadhah, mluku utawi
[G5101](#) [G1161](#) [G1537](#) [G4771](#) [G1401](#) [G2192](#) [G0722](#) [G2228](#)
- ποιμαίνοντα, ὃς εἰσελθόντι ἐκ τοῦ ἀγροῦ, ἐρεῖ
ngengon, ingkang sasampunipun-mlebet saking ing pategilan, badhe-matur
[G4165](#) [G3739](#) [G1525](#) [G1537](#) [G3588](#) [G0068](#) [G2046](#)
- αὐτῷ Εὐθέως, παρελθὼν ἀνάπεσε?
dhateng-piyambakipun Énggal, sasampunipun-liwat lenggah-dhahar?
[G0846](#) [G2112](#) [G3928](#) [G0377](#)

“Sapa panunggalanmu kang duwe batur, kang mluku utawa angon raja-kayane, saulihe saka ing pategalan apa banjur dicalathoni: Ayo, endang mangan!”

- 8 ἀλλ’ οὐχὶ ἐρεῖ αὐτῷ, Ἐτοιμάσον τί
nanging punapa-mboten badhe-matur dhateng-piyambakipun, Cawisna menapa
[G0235](#) [G3780](#) [G2046](#) [G0846](#) [G2090](#) [G5101](#)
- δειπνήσω, καὶ περιζωσάμενος, διακόνει μοι, ἕως φάγω καὶ
kula-badhe-dhahar, lan sasampunipun-sabukan, ladenana kula, ngantos kula-dhahar lan
[G1172](#) [G2532](#) [G4024](#) [G1247](#) [G1473](#) [G2193](#) [G5315](#) [G2532](#)
- πίω; καὶ μετὰ ταῦτα φάγεσαι καὶ πίεσαι
ngunjuk; lan sasampunipun punika panjenengan-dhahar lan panjenengan-ngunjuk
[G4095](#) [G2532](#) [G3326](#) [G3778](#) [G5315](#) [G2532](#) [G4095](#)
- σύ?
panjenengan?
[G4771](#)

Apa ora malah kosokbaline, dicalathoni mangkene: Aku cawisana mangan, kowe banjur sabukana lan ngladenana nganti sarampunge anggonku mangan lan ngombe. Lan sawise iku kowe kena mangan lan ngombe.

- 9 μὴ ἔχει χάριν τῷ δούλῳ, ὅτι ἐποίησεν τὰ
punapa gadhah matur-nuwun dhateng abdi, awit sampun-nindakaken ing
[G3361](#) [G2192](#) [G5485](#) [G3588](#) [G1401](#) [G3754](#) [G4160](#) [G3588](#)
- διαταχθέντα?
ingkang-dipun-dhawuhi?
[G1299](#)

Apa batur mau banjur diwenehi panarima, marga saka anggone wis nglakoni apa kang diprentahake?

- 10 οὕτως καὶ ὑμεῖς, ὅταν ποιήσητε πάντα τὰ
mekaten ugi panjenengan, nalika sampun-nindakaken sedaya ing
[G3779](#) [G2532](#) [G4771](#) [G3752](#) [G4160](#) [G3956](#) [G3588](#)
- διαταχθέντα ὑμῖν, λέγετε, ὅτι Δοῦλοι ἀχρεῖοὶ ἐσμεν,
ingkang-dipun-dhawuhi dhateng-panjenengan, matura, bilih Abdi tanpa-guna kita,
[G1299](#) [G4771](#) [G3004](#) [G3754](#) [G1401](#) [G0888](#) [G1510](#)
- ὁ ὠφείλομεν ποιῆσαι πεποιθήκαμεν.
ingkang kedah-kita-damel damel sampun-kita-damel.
[G3739](#) [G3784](#) [G4160](#) [G4160](#)

Mangkono uga kowe. Manawa kowe wis nglakoni kabeh kang kaprentahake marang kowe, kowe padha munia: Aku kabeh iki abdi-abdi kang tanpa guna, amarga mung nglakoni apa kang padha kudu daktindakake.”

- 11 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ πορεύεσθαι εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ
Lan dados wonten-ing ing bidhal dhateng Yerusalem, lan
[G2532](#) [G1096](#) [G1722](#) [G3588](#) [G4198](#) [G1519](#) [G2419](#) [G2532](#)
- αὐτὸς διήρχετο διὰ μέσον Σαμαρείας καὶ Γαλιλαίας.
Panjenenganipun mlampah liwat tengah Samaria lan Galilea.
[G0846](#) [G1330](#) [G1223](#) [G3319](#) [G4540](#) [G2532](#) [G1056](#)

Kacarita nalika Gusti Yesus tindak menyang ing Yerusalem, miyos ing sauruting tapel-watese tanah Samaria lan Galilea.

- 12 καὶ εἰσερχομένου αὐτοῦ εἰς τινα κώμην, ἀπήντησαν
lan sasampunipun-mlebet Panjenenganipun dhateng satunggaling dhusun, manggih
[G2532](#) [G1525](#) [G0846](#) [G1519](#) [G5100](#) [G2968](#) [G0528](#)
- [αὐτῷ] δέκα λεπροί, ἄνδρες οἱ ἔστησαν πόρρωθεν.
[Panjenenganipun] sedasa tiyang-lepra, tiyang-kakung ingkang ngadeg tebih.
[G0846](#) [G1176](#) [G3015](#) [G0435](#) [G3739](#) [G2476](#) [G4207](#)

Bareng lumebet ing sawijining desa, ana wong lara budhugen sapuluh sowan marang ing ngarsane, nanging mung ngadeg kapara adoh,

- 13 καὶ αὐτοὶ ἦραν φωνήν, λέγοντες, Ἰησοῦ. Ἐπιστάτα, ἐλέησον
lan tiyang-punika ngancat swanten, matur, Gusti-Yésus. Guru, welasana
[G2532](#) [G0846](#) [G0142](#) [G5456](#) [G3004](#) [G2424](#) [G1988](#) [G1653](#)
- ἡμᾶς.
kula-sedaya.
[G1473](#)

sarta padha nguwuh seru, unjoke: “Dhuh, Gusti Yesus, Sang Guru, kawula mughi sami Paduka welasi!”

- 14 καὶ ἰδὼν, εἶπεν αὐτοῖς, Πορευθέντες, ἐπιδείξατε
lan sasampunipun-mirsani, ngandika dhateng-tiyang-punika, Bidhala, nèdongaken
[G2532](#) [G3708](#) [G3004](#) [G0846](#) [G4198](#) [G1925](#)
- ἑαυτοὺς τοῖς ἱερεῦσιν. καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ὑπάγειν
panjenengan-piyambak dhateng-para imam. lan dados wonten-ing ing bidhal
[G1438](#) [G3588](#) [G2409](#) [G2532](#) [G1096](#) [G1722](#) [G3588](#) [G5217](#)
- αὐτοὺς, ἐκαθαρίσθησαν.
tiyang-punika, dipun-sucekaken.
[G0846](#) [G2511](#)

Panjenengane nuli mirsani wong-wong mau lan ngandika: “Kowe padha lungaa, awakmu tuduhna marang imam!” Kocapa, sajrone padha lumaku iku, padha birat najise.

15 εἶς δὲ ἕξ αὐτῶν, ἰδὼν ὅτι ἰάθη, ὑπέστρεψεν,
 satunggal ugi saking tiyang-punika, sasampunipun-mirsani bilih waras, wangsul,
[G1520](#) [G1161](#) [G1537](#) [G0846](#) [G3708](#) [G3754](#) [G2390](#) [G5290](#)

μετὰ φωνῆς μεγάλης; δοξάζων τὸν Θεόν,
 kanthi swanten ageng; ngluhuraken ing Gusti-Allah,
[G3326](#) [G5456](#) [G3173](#) [G1392](#) [G3588](#) [G2316](#)

Ana siji kang bareng weruh yen wis waras, banjur cengkelak bali kanthi ngluhurake Gusti Allah kalawan suwara sora.

16 καὶ ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον, παρὰ τοὺς πόδας αὐτοῦ,
 lan dhawah wonten-ing rai, wonten ing suku Panjenenganipun,
[G2532](#) [G4098](#) [G1909](#) [G4383](#) [G3844](#) [G3588](#) [G4228](#) [G0846](#)

εὐχαριστῶν αὐτῷ; καὶ αὐτὸς ἦν Σαμαρίτης.
 matur-nuwun dhateng-Panjenenganipun; lan piyambakipun punika tiyang-Samaria.
[G2168](#) [G0846](#) [G2532](#) [G0846](#) [G1510](#) [G4541](#)

Nuli nyungkemi padane Gusti Yesus, ngunjukake panuwun. Mangka iku wong Samaria.

17 ἀποκριθεὶς δὲ, ὁ Ἰησοῦς εἶπεν, Οὐχὶ οἱ
 sasampunipun-mangsuli ugi, ingkang Gusti-Yésus ngandika, Punapa-mboten para
[G0611](#) [G1161](#) [G3588](#) [G2424](#) [G3004](#) [G3780](#) [G3588](#)

δέκα ἑκαθάρισθησαν? οἱ δὲ ἑννέα ποῦ?
 sedasa dipun-sucekaken? para ugi sanga wonten-pundi?
[G1176](#) [G2511](#) [G3588](#) [G1161](#) [G1767](#) [G4226](#)

Gusti Yesus banjur ngandika: "Apa ora wong sapuluh kang birat najise? Lah kang sanga endi?"

18 οὐχ εὐρέθησαν ὑποστρέψαντες δοῦναι δόξαν τῷ Θεῷ,
 punapa mboten-kapanggih wangsul maringi kamulyan dhateng Gusti-Allah,
[G3756](#) [G2147](#) [G5290](#) [G1325](#) [G1391](#) [G3588](#) [G2316](#)

εἰ μὴ ὁ ἀλλογενῆς οὗτος?
 kajawi mboten ingkang tiyang-manca punika?
[G1487](#) [G3361](#) [G3588](#) [G0241](#) [G3778](#)

Apa panunggalane iku ora ana kang bali ngluhurake Gusti Allah, kajaba mung wong manca iki?"

19 καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ἄναστας πορεύου; ἢ πίστις
 lan ngandika dhateng-piyambakipun, Jumeneng bidhala; ingkang kapitadosan
[G2532](#) [G3004](#) [G0846](#) [G0450](#) [G4198](#) [G3588](#) [G4102](#)

σου σέσωκέν σε!
 panjenengan sampun-nyelàmetaken panjenengan!
[G4771](#) [G4982](#) [G4771](#)

Banjur ngandika marang wong mau: "Ngadega, lungaa, pangandelmu kang wus mitulungi kowe."

20 Ἐπερωτηθεὶς δὲ ὑπὸ τῶν Φαρισαίων, πότε ἔρχεται ἢ
 Sasampunipun-dipun-dangu ugi déning para tiyang-Farisi, kapan rawuh ingkang
[G1905](#) [G1161](#) [G5259](#) [G3588](#) [G5330](#) [G4219](#) [G2064](#) [G3588](#)

βασιλεία τοῦ Θεοῦ, ἀπεκρίθη αὐτοῖς καὶ εἶπεν, Οὐκ
 Kraton saking Gusti-Allah, mangsuli dhateng-tiyang-punika lan ngandika, Mboten
[G0932](#) [G3588](#) [G2316](#) [G0611](#) [G0846](#) [G2532](#) [G3004](#) [G3756](#)

ἔρχεται ἢ βασιλεία τοῦ Θεοῦ μετὰ παρατηρήσεως;
 rawuh ingkang Kraton saking Gusti-Allah kanthi pengamatan;
[G2064](#) [G3588](#) [G0932](#) [G3588](#) [G2316](#) [G3326](#) [G3907](#)

Bareng wong Farisi padha matur pitakon bab besuk kapan bakal rawuhe Kratoning Allah, Gusti Yesus nuli paring wangsulan, pangandikane: “Rawuhe Kratoning Allah iku tanpa pratandha-pratandha kang katon,

- 21 οὐδὲ ἐροῦσιν, Ἴδου ὧδε, ἢ Ἐκεῖ; ἰδοὺ γὰρ, ἢ
ugi-mboten badhe-matur, Mangkéné mriki, utawi Mrika; mangkéné awit, ingkang
[G3761](#) [G2046](#) [G3708](#) [G5602](#) [G2228](#) [G1563](#) [G3708](#) [G1063](#) [G3588](#)
- βασίλεια τοῦ Θεοῦ ἐντὸς ὑμῶν ἐστίν.
Kraton saking Gusti-Allah wonten-ing panjenengan punika.
[G0932](#) [G3588](#) [G2316](#) [G1787](#) [G4771](#) [G1510](#)

sarta wong iya ora bisa kandha: Lah ana ing kene, utawa ana ing kana! Amarga satemene Kratoning Allah iku ana ing antaramu.”

- 22 Εἶπεν δὲ πρὸς τοὺς μαθητάς, Ἐλεύσονται ἡμέραι, ὅτε ἐπιθυμήσετε
Ngandika ugi dhateng para murid, Badhe-rawuh dinten, nalika kepéngin
[G3004](#) [G1161](#) [G4314](#) [G3588](#) [G3101](#) [G2064](#) [G2250](#) [G3753](#) [G1937](#)
- μίαν τῶν ἡμερῶν τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου ἰδεῖν, καὶ οὐκ
satunya saking-para dinten saking Putra saking Manungsa mirsani, lan mboten
[G1520](#) [G3588](#) [G2250](#) [G3588](#) [G5207](#) [G3588](#) [G0444](#) [G3708](#) [G2532](#) [G3756](#)
- ὄψεσθε.
badhe-mirsani.
[G3708](#)

Banjur ngandika marang para sakabate: “Bakal tumeka ing wektune, kowe padha kapengin nyumurupi sawijining dinane Putraning Manungsa, nanging ora bakal bisa nyumurupi.

- 23 καὶ ἐροῦσιν ὑμῖν, Ἴδου ἐκεῖ; [ἢ] Ἴδου ὧδε.
lan badhe-matur dhateng-panjenengan, Mangkéné mrika; [utawi] Mangkéné mriki.
[G2532](#) [G2046](#) [G4771](#) [G3708](#) [G1563](#) [G2228](#) [G3708](#) [G5602](#)
- μὴ ἀπέλθητε μηδὲ διώξητε.
sampun bidhal ugi-sampun nguber.
[G3361](#) [G0565](#) [G3366](#) [G1377](#)

Sarta wong bakal ngandhani kowe: Lah, ana ing kana; lah ana ing kene! Kowe aja mrana lan aja kelu.

- 24 ὥσπερ γὰρ ἡ ἀστραπή ἀστράπτουσα ἐκ τῆς ὑπὸ τὸν
kados awit ingkang kilat kumilat saking ing sangandhép ing
[G5618](#) [G1063](#) [G3588](#) [G0796](#) [G0797](#) [G1537](#) [G3588](#) [G5259](#) [G3588](#)
- οὐρανὸν εἰς τὴν ὑπ’ οὐρανὸν λάμπει, οὕτως ἔσται ὁ
langit dhateng ing sangandhép langit sumunar, mekaten badhe-dados ingkang
[G3772](#) [G1519](#) [G3588](#) [G5259](#) [G3772](#) [G2989](#) [G3779](#) [G1510](#) [G3588](#)
- Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ ἡμέρᾳ αὐτοῦ.
Putra saking Manungsa wonten-ing ing dinten Panjenenganipun.
[G5207](#) [G3588](#) [G0444](#) [G1722](#) [G3588](#) [G2250](#) [G0846](#)

Awitdene kaya kilat anggone gumebyar saka ing tepining langit ing sisih kene tekan ing sisih kana, iya kaya mangkono uga ing dina bakal rawuhe Putraning Manungsa.

- 25 πρῶτον δὲ δεῖ αὐτὸν πολλὰ παθεῖν, καὶ ἀποδοκιμασθῆναι
rumiyin ugi kedah Panjenenganipun kathah nandhang, lan dipun-tampik
[G4412](#) [G1161](#) [G1163](#) [G0846](#) [G4183](#) [G3958](#) [G2532](#) [G0593](#)
- ἀπὸ τῆς γενεᾶς ταύτης.
déning ing turun punika.
[G0575](#) [G3588](#) [G1074](#) [G3778](#)

Nanging Panjenengane kudu nandhang sangsara akeh dhisik lan katampik dening jinis iki.

- 26 καὶ καθὼς ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις Νῶε, οὕτως ἔσται καὶ
lan kados dados wonten-ing ing dinten Nuh, mekaten badhe-dados ugi
[G2532](#) [G2531](#) [G1096](#) [G1722](#) [G3588](#) [G2250](#) [G3575](#) [G3779](#) [G1510](#) [G2532](#)
- ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου.
wonten-ing ing dinten saking Putra saking Manungsa.
[G1722](#) [G3588](#) [G2250](#) [G3588](#) [G5207](#) [G3588](#) [G0444](#)

| Sarta kayadene nalika jamane Nabi Nuh, iya kaya mangkono kaanane besuk ing dina-dinane Putraning Manungsa.

- 27 ἦσθιον, ἔπινον, ἐγάμουν, ἐγαμίζοντο, ἄχρι ἧς ἡμέρας εἰσῆλθεν Νῶε
dhahar, ngunjuk, ngerang, dipun-erang, ngantos ingkang dinten mlebet Nuh
[G2068](#) [G4095](#) [G1060](#) [G1061](#) [G0891](#) [G3739](#) [G2250](#) [G1525](#) [G3575](#)
- εἰς τὴν κιβωτόν, καὶ ἦλθεν ὁ κατακλισμὸς καὶ ἀπώλεσεν πάντα.
dhateng ing prahu, lan rawuh ingkang banjir-agung lan numpes sedaya.
[G1519](#) [G3588](#) [G2787](#) [G2532](#) [G2064](#) [G3588](#) [G2627](#) [G2532](#) [G0622](#) [G3956](#)

| Wong-wong padha mangan lan ngombe, padha omah-omah lan diomah-omahake, nganti tumeka ing dinane Nabi Nuh lumebet ing prau; banjur ana banjir gedhe, kang numpes wong kabeh.

- 28 ὁμοίως, καθὼς ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις Λῶτ; ἦσθιον, ἔπινον,
sami, kados dados wonten-ing ing dinten Lut; dhahar, ngunjuk,
[G3668](#) [G2531](#) [G1096](#) [G1722](#) [G3588](#) [G2250](#) [G3091](#) [G2068](#) [G4095](#)
- ἠγόραζον, ἐπώλουν, ἐφύτευον, ὠκοδόμουν;
tumbas, sadè, nanem, mbangun;
[G0059](#) [G4453](#) [G5452](#) [G3618](#)

| Uga kaya kang kalakon nalika jamane Lut: wong-wong padha mangan lan ngombe, padha dol-tinuku, padha nenandur lan padha yeyasa.

- 29 ἦ δὲ ἡμέρα ἐξῆλθεν Λῶτ ἀπὸ Σοδόμων, ἔβρεξεν πῦρ καὶ θεῖον
ing ugi dinten medal Lut saking Sodom, jawah latu lan walirang
[G3739](#) [G1161](#) [G2250](#) [G1831](#) [G3091](#) [G0575](#) [G4670](#) [G1026](#) [G4442](#) [G2532](#) [G2303](#)
- ἀπ' οὐρανοῦ καὶ ἀπώλεσεν πάντα.
saking langit lan numpes sedaya.
[G0575](#) [G3772](#) [G2532](#) [G0622](#) [G3956](#)

| Nanging ing dina lungane Lut metu saka ing kutha Sodom, banjur ana udan geni lan udan walirang saka ing langit, kang numpes wong kabeh.

- 30 κατὰ τὰ αὐτὰ ἔσται ἦ ἡμέρα ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου
miturut ing punika badhe-dados ing dinten ingkang Putra saking Manungsa
[G2596](#) [G3588](#) [G0846](#) [G1510](#) [G3739](#) [G2250](#) [G3588](#) [G5207](#) [G3588](#) [G0444](#)
- ἀποκαλύπτεται.
dipun-wedhar.
[G0601](#)

| Iya kaya mangkono besuk ing dina ngatingale Putraning Manungsa.

- 31 ἐν ἐκεῖνη τῇ ἡμέρᾳ, ὃς ἔσται ἐπὶ τοῦ δώματος,
wonten-ing punika ing dinten, ingkang badhe-wonten wonten-ing ing payon,
[G1722](#) [G1565](#) [G3588](#) [G2250](#) [G3739](#) [G1510](#) [G1909](#) [G3588](#) [G1430](#)
- καὶ τὰ σκεύη αὐτοῦ ἐν τῇ οἰκίᾳ, μὴ καταβάτω ἄραι
lan ing barang piyambakipun wonten-ing ing griya, sampun mandhap mendhet
[G2532](#) [G3588](#) [G4632](#) [G0846](#) [G1722](#) [G3588](#) [G3614](#) [G3361](#) [G2597](#) [G0142](#)
- αὐτά; καὶ ὁ ἐν ἀγρῷ, ὁμοίως μὴ ἐπιστρεψάτω εἰς
punika; lan ingkang wonten-ing pategilan, sami sampun wangsul dhateng
[G0846](#) [G2532](#) [G3588](#) [G1722](#) [G0068](#) [G3668](#) [G3361](#) [G1994](#) [G1519](#)
- τὰ ὀπίσω.
ing wingking.
[G3588](#) [G3694](#)

Sing sapa ing dina iku pinuju ana ing payon, mangka barang-barange ana ing jero omah, aja mudhun njupuki; mangkono uga kang lagi ana ing pategalan, aja mulih.

- 32 μνημονεύετε τῆς γυναικὸς Λῴτ.
èngeta saking garwanipun Lut.
[G3421](#) [G3588](#) [G1135](#) [G3091](#)

Elinga marang bojone Lut!

- 33 ὃς ἐὰν ζητήσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ περιποιήσασθαι, ἀπολέσει
sinten menawi madosi ing gesang piyambakipun nylàmètaken, badhe-kècalan
[G3739](#) [G1437](#) [G2212](#) [G3588](#) [G5590](#) [G0846](#) [G4046](#) [G0622](#)
- αὐτήν; ὃς δ' ἂν ἀπολέσῃ, ζωογονήσει αὐτήν.
punika; sinten ugi saged kècalan, badhe-nglestantunaken punika.
[G0846](#) [G3739](#) [G1161](#) [G0302](#) [G0622](#) [G2225](#) [G0846](#)

Sing sapa ngudi rumeksa marang nyawane, bakal kelangan nyawane, lan sing sapa kelangan nyawanr, iku bakal nylamètake nyawane.

- 34 λέγω ὑμῖν, ταύτη τῇ νυκτὶ ἔσονται δύο ἐπὶ
Kula-matur dhateng-panjenengan, punika ing dalu badhe-wonten kalih wonten-ing
[G3004](#) [G4771](#) [G3778](#) [G3588](#) [G3571](#) [G1510](#) [G1417](#) [G1909](#)
- κλίνης μιᾶς; ὁ εἷς παραλημφθήσεται, καὶ ὁ ἕτερος
paturon satunggal; ingkang satunggal badhe-dipun-pendet, lan ingkang sanèsipun
[G2825](#) [G1520](#) [G3588](#) [G1520](#) [G3880](#) [G2532](#) [G3588](#) [G2087](#)
- ἀφεθήσεται.
badhe-dipun-tilar.
[G0863](#)

Aku pitutur marang kowe: Ing bengi iku bakal ana wong loro kang tunggal sapaturon, kang siji bakal kapulung, sijine bakal katilar.

- 35 ἔσονται δύο ἀλήθουςαι ἐπὶ τὸ αὐτό; ἢ μία
badhe-wonten kalih nggilingi wonten-ing ing punika; ingkang satunggal
[G1510](#) [G1417](#) [G0229](#) [G1909](#) [G3588](#) [G0846](#) [G3588](#) [G1520](#)
- παραλημφθήσεται, ἢ δὲ ἑτέρα ἀφεθήσεται.
badhe-dipun-pendet, ingkang ugi sanèsipun badhe-dipun-tilar.
[G3880](#) [G3588](#) [G1161](#) [G2087](#) [G0863](#)

Ana wong wadon loro kang lagi padha giling, kang siji bakal kapulung, sijine bakal katilar.

36 {δύο ἔσονται ἐν τῷ ἀγρῷ; ὁ εἷς παραληφθήσεται,
 {kalih badhe-wonten wonten-ing ing pategilan; ingkang satunggal badhe-dipun-pendet,
[G1417](#) [G1510](#) [G1722](#) [G3588](#) [G0068](#) [G3588](#) [G1520](#) [G3880](#)
 καὶ ὁ ἕτερος ἀφεθήσεται}.
 lan ingkang sanèsipun badhe-dipun-tilar}.
[G2532](#) [G3588](#) [G2087](#) [G0863](#)

Manawa ana wong loro ana ing pategalan, kang siji bakal kapulung, sijine bakal katilar.”

37 καὶ ἀποκριθέντες, λέγουσιν αὐτῷ, Ποῦ, Κύριε?
 lan sasampunipun-mangsuli, matur dhateng-Panjenenganipun, Wonten-pundi, Gusti?
[G2532](#) [G0611](#) [G3004](#) [G0846](#) [G4226](#) [G2962](#)
 ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, Ὅπου τὸ σῶμα,
 piyambakipun ugi ngandika dhateng-tiyang-punika, Wonten-pundi ing bangkè,
[G3588](#) [G1161](#) [G3004](#) [G0846](#) [G3699](#) [G3588](#) [G4983](#)
 ἐκεῖ καὶ οἱ ἀετοὶ ἐπισυναχθήσονται.
 wonten-ing-mriku ugi para garudha badhe-ngempal.
[G1563](#) [G2532](#) [G3588](#) [G0105](#) [G1996](#)

Para sakabat banjur padha munjuk marang Gusti Yesus: “Wonten ing pundi, Gusti?” Paring wangsulane: “Ing ngendi ana mayit, iya ing kono manuk-manuk garudha bakal padha nglumpuk.”